

Ұлытау

БЕРЕКЕ — БІРАКТЕ!

№13 (6573)

Сенбі

11 сәуір

2026 ЖЫЛ

Газет 1940 жылдан бастап шығады

Аймақтық қоғамдық-саяси апталық

Аудан әкімінің жұмыс сапары

Ауылдағы әлеуметтік-экономикалық жаңғыру

Қоскөл ауылы, соңғы жылдары айтарлықтай әлеуметтік-экономикалық даму жолында жаңа кезеңге қадам басып келеді. Ұлытау ауданының әкімі Аманжол Мырзабековтың ауылға жасаған жұмыс сапары осының дәлелі. Аудан басшысы ауылдың қазіргі ахуалымен танысып, тұрғындармен кездесу барысында атқарылған жұмыстар мен алдағы жоспарлар туралы кеңінен айтты. Жұмыс сапары барысында мектеп, балабақша, мәдениет үйі, футбол алаңы сынды бірқатар әлеуметтік нысандардың жағдайы мен ауылдың даму келешегі талқыланды.

Білім саласындағы жаңалықтар

Аудан әкімі Аманжол Мырзабеков Қоскөл мектебін аралап, сыныптардың жабдықталуы мен оқу кабинеттерінің жай-күйін көрді. Бұл ауылдағы білім беру жүйесінің заманауи талаптарға сай болуын қадағалауға бағытталған маңызды қадам. Мек-

тептің инфрақұрылымын жақсарту, оқушыларға сапалы білім беру үшін қажетті құралдармен жабдықтау — бұл маңызды мәселе екені анық.

Сонымен қатар, аудан әкімі мемлекеттік бағдарламалар арқылы ауылға келген жас мамандардың еңбек барысы мен әлеуметтік жағдайымен де танысты. Осы саладағы жұмыстарды тиімді жүргізу, жас мамандардың ауылда қалып, тұрақты жұмыс істеуі үшін әлеуметтік қолдау мен ынталандыру шаралары

да маңызды болып отыр. Ауылдағы жас мамандар үшін тұрғын үй тапшылығы — басты мәселелердің бірі болып табылады. Аудан әкімі бұл мәселені шешу үшін бюджеттік мүмкіндіктерге қарай тұрғын үй салу қажеттігін атап өтті. Жас мамандарға жағдай жасау арқылы ауылдың дамуына үлес қосу, осы өңірде жұмыс істейтін кадрларды тарту — аудан басшысының басты міндеттерінің бірі.

→ 2-бет

Ауылым — алтын бесігім

Борсеңгір—Теректі жолы:

ауыл шаруашылығы мен әлеуметтік дамудың жаңа көкжиегі

Қазіргі таңда өңірлердің инфрақұрылымын дамыту мәселесі өзекті болуда. Әсіресе, ауылды жерлерде көлік қатынасының жақсаруы мен сапалы жолдардың құрылуы көптеген әлеуметтік және экономикалық проблемаларды шешуге үлкен ықпал етеді. Борсеңгір ауылына кіреберістегі Борсеңгір—Теректі жолының 15 шақырымының жөнделуі осы мәселелердің бірегей үлгісі ретінде қарастырылады. Бұл жоба тұрғындардың өмір сапасын арттырып, ауыл шаруашылығының дамуында жаңа кезеңнің басталуына септігін тигізетін болады.

→ 2-бет

Сүйінші!

Батырбек Мырзабеков — Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері

Ұлытау облысының Құрметті азаматы, ҚР Жазушылар одағының мүшесі, ақын, жазушы, журналист Батырбек Мырзабеков жуырда ғана өзінің онтомдық шығармалар жинағын жарыққа шығарып, оқырманды олжалы еткен еді. Ұлт ұясының тумасы тағы бір мерейлі белесті бағындырып, Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері атанды.

Бұл — бүкіл Ұлытау облысы үшін зор мәртебе әрі мақтан тұтар жаңалық. Оның қаламгерлік қабілеті қазақ әдебиеті мен мәдениетінің дамуына айтарлықтай үлес қосып келеді. Жазушы шығармалары әрдайым жүректерге жол тапты, әдебиет пен журналистикадағы ерекше қолтаңбасы көпшіліктің көңілінен шықты.

Халықаралық «Алаш» әде-

би сыйлығы — бұл тек шығармашылық еңбектің жоғары бағалануы ғана емес, оның ұлт мәдениетіне қосқан өлшеусіз үлесінің айғағы.

Қаламы қарымды тұлғаға тың табыстар мен жаңа жетістіктер тілейміз!

«ULYTAU» ақпарат

Бәрекелді!

Сымбат — бедел биігінде

Жақында Астана қаласында өткен республикалық «Аяулы ана» байқауына онлайн форматта қатысқан Сымбат Есмағамбетова бала тәрбиесіне қосқан айрықша еңбегі үшін «Аяулы ана» орденімен марапатталды.

Қайрат ЖҰМАБАЙ

Байқау қоғамдағы ана мәртебесін арттыру, отбасы институтын нығайту, ұрпақ тәрбиесінде ананың атқаратын маңызды рөлін дәріптеу мақсатында ұйымдастырылды.

Аталған байқауда Сымбат бала тәрбиелеудегі өзіндік өнегесімен танылып, жеңімпаз атанды. Оған I дәрежелі дипломмен қоса, «Аяулы ана» ордені табысталды.

Сымбат Гинаятқызы — Ұлы-

тау ауылының тұрғыны. Сегіз бала тәрбиелеп отырған «Алтын алқа» иегері. Қызметі — аудандық дене шынықтыру және спорт бөлімінде кадр маманы. Оның бүгінгі жеңісі, бір отбасының жетістігі ғана емес, аудан халқына ортақ қуаныш. Елдің мерейі, ауданның абыройы!

Борсеңгір–Теректі жолы:

ауыл шаруашылығы мен әлеуметтік дамудың жаңа көкжиегі

(Соңы. Басы 1-бетте)

Борсеңгір–Теректі жолының жөндеу жұмыстары облыс басшылығының қолдауымен жүзеге асырылады. Аудандық бюджеттен бөлінген қаржы арқылы басталған бұл жоба тұрғындардың көкейінде жүрген үлкен мәселені шешуді көздейді. Борсеңгір ауылының тұрғындары үшін бұл жолдың сапасы күнделікті тұрмыста өте маңызды рөл атқаратын фактор. Өйткені, жолдың нашарлығы тұрғындардың қатынасында, ауыл шаруашылығы өнімдерін тасымалдауда түрлі қиындықтар туғызып келеді.

Қазіргі уақытта жобаның алғашқы кезеңі басталып, дайындық және орташа жөндеу жұмыстары жүргізілуде. Мердігер мекеме анықталып, келісімшарт жасалғаннан кейін құрылыс жұмыстары сапалы бақылауға алынған. Атап айтқанда, бұл жобаның сапасына қоғамдық бақылаудың да ықпалы бар, яғни тұрғындардың пікірлері мен ұсыныстары ескеріліп отыр. Құрылыс барысы ашық түрде қадағаланып, заң талаптарына сәйкес жүргізілуде.

Жоба 2026–2027 жылдар аралығында толық аяқталады деп жоспарланған. Бұл кезеңнің аяқталуы арқылы Борсеңгір ауылына кіреберістегі жолдың сапасы айтарлықтай жақсарып, тұрғындардың өміріне оң әсерін тигізетіні сөзсіз.

Аталмыш жобаның негізгі мақсаты – ауылдың әлеуметтік-э-

кономикалық дамуына оң әсерін тигізу. Жолдың сапасын жақсарту арқылы ауыл тұрғындарының қатынасы жақсарады, ауыл шаруашылығы өнімдерінің тасымалын жеңілдетеді. Алдағы уақытта ауыл шаруашылығы өнімдерін облыс орталығына жеткізу оңайға түсіп, нарыққа шығару мен тиімді бағада сату мүмкіндігі артады. Бұл, өз кезегінде, ауыл шаруашылығының дамуында жаңа мүмкіндіктерді ашады.

Ауыл шаруашылығы өнімдерін тасымалдау мен сату үшін жолдың сапасының маңызы зор. Өйткені, өнімдерді өңірден қалаға, базарға немесе басқа да нарықтарға жеткізу тек жолдың жағдайына байланысты болады. Жолдың нашар болуы – уақыт пен қосымша шығындар, ал жақсы жол – тауардың нарыққа уақытында жетіп, дұрыс бағада сатылуына мүмкіндік береді. Осылайша, жөнделген жол ауыл шаруашылығы өндірісінің тиімділігін арттырады.

Сондай-ақ, тұрғындардың қатынасуы мен ауыл арасына байланысты қызметтердің сапасы да артады. Жақсартылған жолмен тұрғындар қалаға немесе басқа да жерлерге жылдам және ыңғайлы түрде бара алады. Бұл, өз кезегінде, халықтың әлеуметтік жағдайын жақсартып, ауылдың өмір сапасын көтереді.

Жобаның жүзеге асырылу барысында қоғамдық бақылау маңызды орын алады. Тұрғындардың пікірлері мен ұсыныстарын ескеру арқылы құрылыс

жұмыстарының сапасы жақсартылып, жобаның ашықтығы сақталады. Әлеуметтік жобаларды жүзеге асыру кезінде қоғамның қатысуы мен бақылауы тұрақты дамуды қамтамасыз етеді.

Борсеңгір–Теректі жолының жөнделуімен қатар, халықтың белсенділігін арттыру, олардың қажеттіліктерін ескеру, және әлеуметтік-экономикалық мәселелерді шешу үшін барынша күш-жігер жұмсалуда. Бұл жоба азаматтардың мемлекеттік құрылыс жұмыстарына деген сенімін нығайтып, өңірде демократиялық процестердің дамуына ықпал етеді.

Сайып келгенде, Борсеңгір–Теректі жолының жөнделуі тек көлік қатынасын жақсартумен шектелмейді. Бұл жоба ауыл шаруашылығын дамытуға, тұрғындардың өмір сүру сапасын арттыруға және ауылдың әлеуметтік-экономикалық жағдайын жақсартуға бағытталған ауқымды жоба болып табылады. Ауыл тұрғындарының ұсыныстары мен пікірлері ескеріле отырып жүргізілетін құрылыс жұмыстары сапалы әрі уақытылы аяқталуы тиіс. Алдағы уақытта жолдың толықтай пайдалануға берілуі Борсеңгір ауылында жаңа мүмкіндіктердің есігін ашып, өңірдің дамуына жаңа серпін береді. Осылайша, бұл жоба ауылдың болашағын қамтамасыз етіп, оның әлеуметтік-экономикалық дамуына үлкен үлес қосатын болады.

Аманкелді АҚШАЛ.

Тағайындау

Кадрлық өзгеріс

2026 жылдың 6 сәуірінен бастап, Қалыбек Данияр Әбіләшімұлы Ұлытау ауданы әкімі аппаратының ұйымдастыру бөлімі басшысының міндетін атқарушысы болып тағайындалды.

ҚАЛЫБЕК ДАНИЯР ӘБІЛӘШІМ-ҰЛЫ 1997 жылы 28 тамызда Ұлытау ауданы, Сарысу ауылында дүниеге келген.

Шымкент қаласындағы SilkWay халықаралық университетті тәмамдаған, мамандығы-информатика пәні мұғалімі.

Жалпы еңбек өтілі – 5 жыл, мемлекеттік қызметтегі еңбек өтілі – 3 жыл 3 ай.

2020-2022 жылдары Сарысу ауылдық округі әкімінің аппаратында іс-қағаз жүргізушісі қызметін атқарған.

2023 жылдан бастап, осы уақытқа дейін Сарысу ауылдық округі әкімі аппаратының бас маманы болды.

Ұлытау ауданы әкімінің баспасөз қызметі.

Ауылдағы әлеуметтік-экономикалық жаңғыру

(Соңы. Басы 1-бетте).

Әлеуметтік инфрақұрылымның дамуы

Қоскөл ауылында мәдениет үйі мен балаларға арналған балабақша да назардан тыс қалмады. Ауылдың әлеуметтік инфрақұрылымын жаңарту мақсатында мәдениет үйінің шатырын жөндеу жұмыстары биылғы жылға жоспарланған. Мұндай жаңартулар ауыл тұрғындарының мәдени өмірін жаңадандыруға, жастардың шығармашылық дамуына ықпал етеді. Мәдениет үйінің жаңаруы мен тұрғындарға сапалы қызмет көрсету үшін барлық жағдайлар жасалмақ.

Сонымен қатар, ауылдағы жабық футбол алаңының қазіргі жағдайы да назардан тыс қалмады. Жабық футбол алаңының жаңғырту және оны заманауи талаптарға сай ету ауыл жастарына спортпен айналысу үшін жақсы мүмкіндік береді. Спорт алаңының жаңаруы әсіресе, жастарды салауатты өмір салтына тартуға ықпал етеді. Аманжол Мырзабековтың айтуынша, барлық жұмыстар қатаң бақылауда болмақ.

Инфрақұрылым және тұрғын үй мәселесі

Аудан басшысы сапар барысында Қоскөл ауылындағы инфрақұрылымдық жобалардың қолға алынғанын және олардың жүзеге асырылуы тұрғындардың өмір сапасын айтарлықтай арттыратынын атап өтті. Ауыл орталығында жаңа тұрғын үйлердің бой көтеруі, мектеп пен балабақшадағы бала санының артуы — ауылдың дамуының айқын көрсеткіші. Тұрғындар үшін қолайлы жағдайлар жасау, жаңа үйлер салып, көшіп келушілердің санын көбейту — ауылдың дамуына ықпал етуде. Аманжол Мырзабеков ауылдың әлеуметтік жағдайын жақсартуға арналған барлық жобаларды қатаң бақылауға алып, бюджеттік мүмкіндіктерге қарай тұрғын үй салу мәселесін де шешуді жоспарлап отыр.

Ауыл шаруашылығының өркендеуі

Қоскөл ауылында ауыл шару-

ашылығы саласында да жақсы жаңалықтар бар. Ауыл шаруашылығы өнімдерінің көлемі жыл сайын артып келеді. Өңірдің еңбекқор шаруалары облыс орталығына өз өнімдерін тұрақты түрде жеткізіп, сол арқылы ауыл экономикасының дамуына ықпал етіп отыр. Мемлекеттік бағдарламалар аясында жеңілдетілген несие алған шаруашылық иелері өздерінің өндіріс көлемдерін кеңейтіп, кәсіпкерлікті дамытуға үлкен мүмкіндік алды. Бұл өз кезегінде ауыл тұрғындарының әл-ауқатының артуына және ауыл шаруашылығы саласының дамуына ықпал етуде.

Маңғыстаудан пойыз келді

Қоскөл ауылы үшін тағы бір ерекше күн болды, себебі, дәл осы күні Маңғыстаудан жолаушылар пойызы келді. Ауыл жұртшылығы жаңа құрамды салтанатты түрде қарсы алды. Бұл сәт ауыл халқы үшін үлкен қуанышқа айналып, алғашқы жолаушылармен жылы жүздесу өтті. Теміржол қатынасының жақсаруы ауыл тұрғындарына көлік қатынасын жеңілдетіп, сауда мен өндірістік байланыстардың артуына ықпал етеді.

Қоскөлдің болашағы жарқын

Қоскөл ауылында атқарылып жатқан жұмыстар мен жобалардың нәтижесінде өңірдің әлеуметтік-экономикалық жағдайы айтарлықтай жақсарып келеді. Жаңа тұрғын үйлер, мәдениет үйінің жаңғыруы, ауыл шаруашылығының дамуы мен инфрақұрылымдық өзгерістер тұрғындардың өмір сапасын арттыруға бағытталған маңызды қадамдар болып табылады. Аудан әкімі Аманжол Мырзабековтың қолдауымен жүзеге асырылып жатқан жобалар ауылдың болашағын жарқын етіп, оны одан әрі дамытуға серпін береді. Жастарды тарту, ауыл шаруашылығын қолдау, инфрақұрылымдық жаңартулар мен мемлекеттік бағдарламаларды тиімді пайдалану — Қоскөлдің даму стратегиясының негізгі бағыттары болып отыр.

Досан ДУЛЫҒАЛЫ.

Мәдениет

Жақында Сәтбаев қаласының балалар мен жасөспірімдер кітапханасында ұмыт болған ұлттық тағамдарды насихаттау және салт-дәстүрді дәріптеу мақсатында байқау өтті.

Аталған байқауға Ұлытау аудандық балалар кітапханасының тұрақты оқырманы Кәусар Жетпіс қатысып, жүлделі үшінші орынға ие болды.

Марапаттау рәсімінде оған диплом, Алғыс хат табысталып, ақшалай сыйлық берілді.

Гүлзира ӘБДІКӨРОВА,
Ұлытау аудандық балалар кітапханашысы.

Кәусардың жетістігі

Біздің сұхбат

Алмаз ҚАЙЫРБЕК,
Ұлытау ауданының Әдеп жөніндегі уәкілі:

«Әдеп – мемлекеттік қызметтің өзегі»

Мемлекеттік қызметші – қоғам мен мемлекет арасындағы негізгі байланыстырушы буын. Мемлекеттік қызметтің сапасы мен имиджі, ең алдымен, қызметшілердің әдеп нормаларын сақтауына байланысты екені белгілі. Ал осы әдептілік пен қызметтің тиімділігін қамтамасыз ету үшін мемлекеттік қызметшілердің құқықтық сауаттылығын арттырып, моральдық-психологиялық ахуалын нығайту маңызды. Ұлытау ауданы бойынша Әдеп жөніндегі уәкіл Алмаз Қайырбекпен арадағы сұхбат осы мәселелер төңірегінде өрбиді.

– Алмаз Қайырбекұлы, әңгімеізді әдеп жөніндегі уәкіл институтының маңыздылығына бастасақ.

– Әдеп жөніндегі уәкіл институты мемлекеттік қызмет жүйесінде маңызды орын алады. Біздің басты міндетіміз – мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдеп нормаларын сақтауын қамтамасыз ету, олардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау, сондай-ақ ұжымдағы моральдық-психологиялық ахуалды нығайту. Әдеп жөніндегі уәкілдің жұмысын жүзеге асыру арқылы біз мемлекеттік қызметтің сапасын арттырып, халықтың мемлекеттік органдарға деген сенімін нығайтуды мақсат етеміз.

– Енді өткен жылы атқарылған жұмыстарды бір сарапалап өтсек.

– Өткен жылы біз мемлекеттік қызметшілер арасында қызметтік әдеп нормаларын сақтау, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, мемлекеттік қызметтің имиджін көтеру бағытында бірнеше шараларды іске асырдық. Бұл бағытта 12 консультация және 6 семинар-дәріс өткізілді. Сонымен қатар, мемлекеттік қызметшілермен кеңейтілген мәжіліс жиыны өткізіліп, заңнамалық өзгерістер мен әдеп кодексі туралы ақпарат берілді. Мұндай шаралар қызметшілердің құқықтық сауаттылығын арттыруға және олардың мінез-құлық мәдениетін жақсартуға бағытталған.

– Мемлекеттік қызметшілердің әдеп нормаларын сақтау деңгейіне қандай баға берер едіңіз?

– Жалпы, аудан бойынша мемлекеттік қызметшілердің әдеп нормаларын сақтау деңгейі қанағаттанарлық деп бағаланады. Соңғы жылдары әдеп нормаларын сақтау бағытында жүйелі жұмыстар жүргізіліп, көптеген оң нәтижелер байқалуда. Әрине, кейбір жағдайларда әдеп талаптарының сақталмау фактілері кездесіп жатады, бірақ олар анықталған кезде тиісті шаралар қабылданып, алдын алу жұмыстары күшейтіледі.

– Қызметтік әдептің сақталуына қатысты қандай шаралар қабылданды?

– Әдеп бұзушылықтардың алдын алу мақсатында тұрақты

түрде түсіндіру жұмыстары жүргізілуде. Мемлекеттік қызметшілерге қызметтік әдеп кодексінің талаптары түсіндіріліп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы кеңестер беріледі. 2025 жылдың қыркүйек айында Экономика және қаржы, жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар және білім бөлімі мен Қазынашылық басқармасының қызметкерлерімен кездесулер өткізіліп, ұжым ішіндегі қарым-қатынас мәдениеті мен қызметтік әдеп мәселелері талқыланды.

Сонымен қатар, жаңа қызметкерлерге сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер мен мүлкіті сенімгерлік басқаруға беру тәртібі түсіндірілді. Әрбір жаңа қызметкермен жеке әңгімелесу жүргізіліп, тәлімгерлік жүйесін күшейту жұмыстары қолға алынды. Осылайша, әдеп бұзушылықтың алдын алу бағытында профилактикалық жұмыстар жалғасын тапты.

– Мемлекеттік қызметшілердің моральдық-психологиялық ахуалын жақсарту үшін қандай жұмыстар атқарылды?

– Ұжым ішіндегі моральдық-психологиялық ахуалды жақсарту үшін, есепті кезеңде мемлекеттік қызметшілер арасында тимбилдинг форматындағы спорттық іс-шаралар өткізілді. Бұл шаралар қызметшілердің арасында ынтымақтастық пен достық қарым-қатынастарды нығайтуға ықпал етті. Бұдан бөлек, аудан әкімінің Алғыс хаттары бірқатар қызметкерлерге табыс етілді. Бұл

шаралар мемлекеттік қызметшілердің өз жұмысына деген жауапкершілігін арттырып, ұжымдағы жалпы ахуалды жақсартты.

– Әдеп бұзушылықтардың алдын алу бағытында қандай жұмыстар жүргізілуде?

– Әдеп бұзушылықтың алдын алу – біздің негізгі басымдықтарымыздың бірі. Осы бағытта біз мемлекеттік қызметшілермен тұрақты түрде профилактикалық жұмыстар жүргізіп, қызметтік тәртіпті сақтау қажеттілігі туралы түсіндіру жұмыстарын жүргіземіз. Сонымен қатар, әрбір қызметкермен жеке әңгімелесулер өткізіліп, олардың құқықтары мен міндеттері түсіндіріледі. Әдеп бұзушылықтары орын алса, тиісті шаралар қабылданады, бірақ қуанышқа орай, өткен жылда әдеп бұзушылықтардың тіркелмегенін атап өткен жөн.

– Азаматтар тарапынан қандай мәселелер жиі көтеріледі?

– Азаматтар көбінесе мемлекеттік қызмет көрсету сапасына, мемлекеттік қызметшілердің мінез-құлқына, қызметтік міндеттерін орындау барысында кездескен қиындықтарға қатысты өтініштермен жүгінеді. Әрбір өтініш заң талаптарына сәйкес қаралып, тиісті шешімдер қабылданады. Сонымен қатар, мемлекеттік қызметшілердің жұмысы мен қызмет көрсету стандарттары туралы сауалдар да жиі түскен. Бұл барлық мәселелер мен ұсыныстар тиісті органдарға бағытталып, шешімін табуға ұмтыламыз.

– Алдағы жоспарларыңыз қандай?

– Алдағы уақытта да әдеп нормаларын сақтау бағытындағы жұмыстар жалғасын табады. Мемлекеттік қызметшілермен кері байланысты нығайту, жаңа форматтағы іс-шараларды енгізу, түсіндіру жұмыстарын жандандыру жоспарлануда. Сонымен қатар, әлеуметтік жобаларды іске асыру және мемлекеттік қызметшілердің кәсіби және жеке дамуындағы мәселелерді қарастыру бағытында шаралар қабылданады. Жалпы, мемлекеттік қызметтің сапасын арттыруға, әдеп нормаларын сақтау деңгейін көтеруге және тұрғындардың мемлекеттік органдарға деген сенімін нығайтуға бағытталған жұмыстарды жетілдіре түсеміз.

– Қоғамға айтар тілегіңіз қандай?

– Қоғамда заңдылық пен тәртіптің сақталуы — баршамызға ортақ міндет. Әрбір азамат пен мемлекеттік қызметші өз әрекетіне жауапкершілікпен қарап, әдеп нормаларын сақтауы тиіс. Әдептілік, әділдік және ашықтық қағидаттары қоғамның дамуына негіз болады. Біз бірге ғана әділ әрі дамыған қоғам құра аламыз. Әдеп және тәртіптің сақталуы — бұл тек мемлекеттік қызметшілердің ғана емес, жалпы қоғамның да міндеті. Алдағы уақытта мемлекеттік қызметтің ашықтығы мен тиімділігін арттыру бағытында жүргізілетін жұмыстар жалғасатын болады.

– Әңгімеңізге рахмет!

Сұхбаттасқан
Ізтай БЕЛГБАЙҰЛЫ.

Салауаттылық – өмір заңы

Асатов көшесіндегі жазғы саябақ аумағында құрылыс жұмыстары қарқынды жүріп жатқан жаңа жабық жүзу бассейні ауданның спорт саласына үлкен серпін бермек. Аудан әкімі Аманжол Мырзабеков назардағы нысанның құрылыс барысымен танысып, атқарылып жатқан жұмыстарды қадағалады.

Өткен жылдың соңында басталған жабық бассейн құрылысының жалпы жоспары облыс тұрғындарының салауатты өмір салты мен бұқаралық спортты дамытуға бағытталған маңызды жобалардың бірі ретінде қарастырылуда. Бүгінде құрылыс жұмыстарының 60 пайызы аяқталып, нысанның іргетасы құйылып, қабырғалары қаланып, төбесі толық жабылған. Мердігер ұйым «СК NEW City» ЖШС басшылығы құрылыс жұмыстарын бекітілген кестеге сәйкес атқаруда.

Аудан басшысы Аманжол Мырзабеков құрылыс алаңында болған сапарында, нысанның сапасына ерекше назар аударды. Құрылыс жұмыстарын жүргізіп жатқан мердігер мекемеге нысанның ішкі әрлеу жұмыстары, сыртқы

абаттандыру және бассейнге қажетті заманауи құрал-жабдықтарды орнатуды сапалы әрі белгіленген мерзімде аяқтауды тапсырды. Аудан әкімінің айтуынша, барлық құрылыс-монтаждау жұмыстары 2026 жылдың соңына дейін толық аяқталып, нысан пайдалануға беріледі деп жоспарлануда.

Қазіргі уақытта құрылыс алаңында 30-ға жуық жұмысшы еңбек етіп, олар

нысанның құрылысында әртүрлі жұмыстарды үйлесімді атқаруда. Жаңа бассейн ғимаратының құрылысы аяқталғаннан кейін, ол Ұлытау ауданының барлық тұрғындары мен жастарға салауатты өмір салтын ұстану мен бұқаралық спортты дамытуға зор мүмкіндік береді.

Жоба аясында, жабық жүзу бассейнімен қатар, келушілерге үстел теннисі мен тренажер залында жаттығулар жасау мүмкіндіктері де қара-

стырылған. Осылайша, спорт кешені көптеген спорт түрлерін ұсынатын көпфункционалды алаңға айналмақ. Бассейн ғимаратының құрылысы аяқталғаннан кейін, ол Ұлытау ауданының барлық тұрғындары мен жастарға салауатты өмір салтын ұстану мен бұқаралық спортты дамытуға зор мүмкіндік береді.

Аталмыш жоба, ең алдымен, ауданның жастарға арналған спорттық инфрақұрылымын нығайтып, салауатты өмір салты мен спортты насихаттау бойынша маңызды қадам болып табылады. Сонымен қатар, спорт кешенінің ашылуы аудан тұрғындарының бос уақытын тиімді ұйымдастыруға, олардың денсаулықтарын нығайтуға және салауатты өмір салтының кеңінен таралуына оң ықпал етеді.

Сала мамандарының пікірлері бойынша, осындай ірі жобалар өңірдегі инфрақұрылымның дамуына, әлеуметтік жағдайдың жақсаруына сондай-ақ, жастар арасында салауатты өмір салты мен спортқа деген қызығушылықтың артуына мүмкіндік береді. Ұлытау ау-

данының тұрғындары мен жастар жаңа бассейнің ашылуын асыға күтуде. Бұл жобаның жүзеге асуы, сөзсіз, өңірдің әлеуметтік және спорттық өмірінде жаңа бір белесті ашуға негіз болады.

Ұлытау ауданының тұрғындары үшін бұл үлкен жаңалық болмақ, себебі, бұқаралық спорттың дамуы, әсіресе жастар арасында, ауданның келешекте ірі спорттық жетістіктерге жетуіне септігін тигізеді. Сонымен қатар, жаңа кешен спорттың бос уақытын тиімді өткізуі үшін маңызды алаңға айналмақ. Нысан пайдалануға берілген соң, аудан тұрғындары мен қонақтары бассейнде су спортымен айналысып, үстел теннисін ойнап, тренажер залдарында денсаулықтарын жақсартатын болады. Бұл Ұлытау ауданының дамуы мен тұрғындардың салауатты өмір салтына қосылған елеулі үлес болып табылады. Осылайша Ұлытау ауданының инфрақұрылымы мен әлеуметтік өмірінің жаңа көкжиегі ашылуда.

Досан ДУЛЫҒАЛЫ.

Мерейсөз

Бауыржан ОМАРҰЛЫ,
ҚР ҰҒА академигі, филология
ғылымдарының докторы,
профессор, Қазақстанның еңбек
сіңірген қайраткері

Дәридай-кеуде, тау мүсін

(Ұлытаудың ұлағатты ұлы)

Қазақтың домбырасын итке берсең,
Кетпей ме Құрманғазы киесі атып?!

Ұлағат қонған Ұлытауды ақ домбыраның күмбірі кернеп тұр. Қастерлі өлкеге аламан айтыстың ақтаңгерлері келді. Жай келген жоқ, бір кезде ұлы өнерге атойлап үн қосқан ақберен айтыскерді іздеп келді. Жалаулатпай-ақ жұртқа, ұрандатпай-ақ ұлтқа қызмет қылып жүрген Ұлытаудың ұғымтал ұлын ұлықтауға келді. Дариядай ағынды, «дәридайдай» жағымды Мұқаш ақын жетпіске толды! Мұқаш Сейітқазинов... Мейірімі мол Мұханбетқали... Сол Мұқаш... Жүзіңе жел боп тимейтін жайдары Мұқаш. Сүйкей салған әр сөзі бірқақпайдың брендіне айналып сала беретін өткір Мұқаш. Өлеңінің арқасында өсіп-өсіп, әйдік әкім болған, сол өлеңінің қаймағын көсіп-көсіп, қайтадан арқалы ақын болған бірбеткей Мұқаш. Шеңберді шыр айналып, әкімдікті бір айналып, үйірін қайта тапқан мерейлі Мұқаш. Шеңберлік пен шеберліктің ара жігін тез ажыратып, өлеңіне өзгеше өң берген өр мінез Мұқаш. Өлеңі үшін өрге де, төрге де шыққан, етекке де, еңіске де түскен өр көңіл Мұқаш. Айтысқа кешірек келіп, ертерек қойған, санасы сергек, түйсігі мол, тегеурінді Мұқаш...

Сол Мұқаш күні кеше ұлт ұясы – Ұлытауда ұлы жиын өткізді. Жыр жүйріктері жосыла кеп қалды екен деп ақыны көп Ұлытау ұлардай шулай жөнелген жоқ, әрине. Мұқашы мәнерлеген, Әнуары әспеттеген сөз сайысының серкелері жетіп артылатын мерейлі мекенді тосын тіркеспен, әуезді әуенмен таң қалдыру оңай емес. Дегенмен, Ұлытау осы жолы жақсылап бір сілкінді. Ұлытаудың жұрт көзіне түсе бермейтін ұлары ұшар биікке қанат қаққан шығар сол сәтте.

Ұлар демекші, «Ұлытауға бардың ба, Ұлар етін жедің бе?», – деген тағылымды тұжырым кейде ел ішінде «Ұлытауға бардың ба, Ұлар құсты көрдің бе?», – деп айтылады. Соған орай анда-санда ақын Ғалым Жайлыбайдың құрдастары: «Жаңаарқаға бардың ба, Жайлыбайды көрдің бе? Өкілдердің алдында, Өлең оқып бердің бе?», – деп әзілдейтіні бар. Ал сол Ғалым ағамыздың:

Тағдырыңнан күткелі бір сыбаға
Тереңінде тұмалар тұншыға ма?
...Ұлар құсты көрдің бе, Жүрсін ақын,
Ұлытауға бардың ба, Жүрсін аға? –
деген кестелі нәм дестелі жыр жолдары бар.
Бұл өлеңдегі жанартаудай

Жүрсін ағамның орнына Ұлытаудың ұлар тектес кез-келген ақынының есімін қойыңыз да, әрі қарай кесілте беріңіз. Сөз жоқ, жымдаса кетеді. Себебі, Ұлытаудың әр ақыны ұлар сынды қастерлі. Әр жыршысы текті әрі тұрпатты. Өз бағасын жақсы біледі. Ұсқыны бөлек ұлар құс секілді жұрттан бойын жасырады. Ел көзіне белсеніп көп түсе бермейді. Менің Мұқаш көкем де солардың сойынан. Айтысқа дер кезінде келді. Дер кезінде кетті. Ақындығын малданып, артық сөзге алданып, ел-жұртты жинап, кеш-меш, бешір-мешір өткізуге де қызықпады. Топырлатып, жыл сайын кітап шығаруға да әуес болмады. Өстіп жетпіске дейін саяқтау жүрді. Енді, міне, жеті белестің жотасына шыққанда еліне бір еркелеуге құқы бар шығар.

Ақын біткен Ұлытаудан ұларды іздесе, жаппақ жұрт ұларға қоса бұларды іздейді екен. Жаппай жиылды. Ойдан ойысты. Қырдан құйылды. Ұлытауды ұлағат басып қалды. Әкімі ақынын аялаған, ақыны әкімін саялаған ғажайып бір кеш өтті десіп жатыр.

«Ұлар – біздің тауымыздың киесі, құз-жартастың иесі» – деп жырлаған ақын досым Алмас Ахметбекұлының «Ұлы тауымның, тұмарындай көрінген сол ұлар» деген бір тамаша тіркесі барды. Алмас айтқандай, ұлылар мекені – Ұлытаудың бойтұмары ұлар болса, тағы бір тұмары ақын екені анық. Сол алтын тұмар бүгін менің Мұқаш ағамның мойнында тұр.

Нар бағасын білетін, ар бағасын,
Тағдырласым сен менің, арналасым.
...Ұлар құсқа не дейміз, көрмегесін,
Ұлытауға не дейміз, бармағасын? –

деп арқалы ақын Ғалым ағам жырлағандай, ұлар ұшқан мекеннің адам айтқысыз кәусар ауасын жұтқан да, жұтпаған да арманда. Сол ұлықтаулы ұлардың қасиетті қанатының суылына өмір бойы құлақ түріп келе жатқан Мұқаш ағамызға қарап тұрып қызықпасақ шараң не?

Ілгеріректе «Самантаның екінші аты – Ақба-ян!», – деп бір ақын ағам жырлағандай, Мұқаш ағамның екінші есімі – «Дәридай». Тек оған ғана лайық. Соған ғана жарасады. Бүгінгіше айтқанда, нағыз бренд! «Дәридай» десе, тек Мұқаш қана көз алдына келеді. Көз алдына келгені не, дүйім жұртты жіпсіз байлаған «дәридайдың» әуені құлағының түбінде тұрады.

Қазақ өнерінде «әгуғай» да, «илиғай» да, «дариғай» да, тіпті «әлеулай» да болды. Ал «дәридай» біреу-ақ. Оны ақынның өзі әу дегенде-ақ енді қайтып ұмытпайтындай етіп, елдің зердесіне құйып, санасына сіңіріп берген. Жас кезімізде ақын ағамызды Алматының зәулім сахнасынан көрдік. Ол кезде өзі де онша жасамыс емес-ті. Дүйім жұрттың алдында бақсыдай ойнап отырды. Бірақ сөзі сүбелі, ойы оралымды, талғамы терең, толғамы тағылымды, берекелі бақсы еді. Дегенмен, домбырасы өзіне онша бағына қоймайды екен. Өттеген-ай, қара сөзді құйындай ойнатқанда, әлі күнге дейін екі ішек пен тоғыз пернені игере алмағаны несі екен дегенбіз іштей... Бәрібір сол жылдарда Мұқаш Сейітқазиновтің болмыс-бітімі айтыс өнеріндегі ерекше құбылыс ретінде көкейімізде жатталып қалды.

Домбыра демекші... Жүйріктердің жүйрігі Жа-нақ ақын: «Ал, қолыма тидің бе, қарағайым, Қа-

рағайсыз керекке жарамайым», – деп жырлаған домбыра жарықтық айтысқа түскен Мұқаштың талай рет алдынан шықты. Кәдімгі Шөже Қаржаубайұлының екі міні – көзінің кемістігі мен тегінің қырғыз екені үнемі бетіне басыла беретіні секілді Мұқаштың домбыра тарта білмейтінін кез-келген ақын көзір етіп ұстанатын. Бірақ «Көзіме он жеті ақын түк қылған жоқ, Сен қыларсың атаңның қақ басын-ай!», – деп шырқан шақар Шөже сияқты Мұқаш та бұған еш қынған емес. Айтыстың жас перісі Мейірбек Сұлтанхан ініміз айтқандай, мұны өз кемшілігінің санатынан шығарып, артықшылығына айналдырды.

Бір күні өзі қатты қадірлейтін қарындасы Елена Әбдіхалықова: «Ағаны домбырасыз ұқсатамын, Айтыстың жаяу қалған Мұсасына», – деп әдемі әзіл өрді. Кезінде бұған көп ешкім мән бере қоймаған сынды. Біле білсек, бұл – бүкілхалықтық теңеу! Ғажайып тіркес! Осы мақалаға «Айтыстың Жаяу Мұсасы» деген тақырып қоюға да болар еді. Алайда Лена қыздың табан астында суырып салған өз сөзі өзінде жүргені дұрыс дедік.

Мұқаш пен Елена бірнеше рет айтысқа түскен көрінеді. Бірде сайыс үстінде Лена: «Ағатай, біздің ауылдың иттеріне дейін домбыра тартады», – деп қалады. Несі бар, сол тұрғыдан Лена қарындасымыз кінәлауға болмас. Бұл – біздің Сыр елінде екінші бірі қолданатын сөз. Сырдария жағалауында тұрақтаған ауылдардың тазылары мен төбеттері домбыра тартпаса да, сұңғыла сүлейлеріміз ертеңнен салса, кешке озып, таңды таңға асырып жырлап жатқанда, бір көзін аша қарап, бір көзін баса қарап, үнсіз мүлгіп отыратыны анық енді. Лена қыз осы көркем көріністі ойға алған шығар, бәлкім. Бірақ мұндай «олжаны» мүлт жіберсе, Мұқаш бола ма, орайын келтіріп, ілді де түсті ғой. Жеңілу деген нәрсе үрдісіне көп ене қоймаған Еленаға ол былай деп еді сонда:

Мұқаштың ұйткені бар, бүйткені бар,
Осындай ұлы өнерді қүйттері бар.
Не деген бақытты еді Сырдың елі,
Домбыра тартатұғын иттері бар.

Біреулер күнелтеді түйе сатып,
Біреулер күнелтеді бие сатып.

Бұл жөнінде сізді ерекше құрмет тұтатын Лена қарындасыңыздың өзі де жазды. Қатты айтыңыз бірақ, Мұқа! Сіздің сол сыныңыздан кейін Сыр сүлейлерінің жанында шоқиып отыратын біздің елдің марғаулары мен құтқөбеттері домбыраның дауысы шыққан жерден ауағырақ барып жыр тыңдайтын болған. Тіліңіз қандай ащы еді, аға! Иттерімізге дейін итендетіп, ирек қамшылатып жібердіңіз ғой, тегі...

Шолпан апамды білесіз ғой. Айтыстың ажарлысы. Бәсекенің базарлысы. Шандоз Шолпан. Қайталанбас Қыдырғиязова. Кәдімгі өзім жазған «Шолпан жұлдыз туғанша...» деген алақандай эссеменің кейіпкері. Сол бір ғажайып жан өмірден өтерінен сәл бұрын сіз туралы алғашқы мақаламның соңына «Домбырасыз дәридай» деген пікір қалдырыпты. Домбырасыз дәридай! Бір ауыз сөз! Сұмдық қой! Былай қарасаң, оп-оңай. Қарапайымның қарапайымы. Бірақ қарапайымды құлпырту – мықтының мәнері! Біздің басқа неге қона қалмайды дейсің. Менің миыма келмес еді. Жаны жәннатта болғыр Шолпан апам осы бір түйір дәнмен-ақ мықтылығын дәлелдеп кетті-ау, Мұқа! Айтпақшы, өзіңізге арнаған «Дәридай-жүрек» деген тіркесімді кезекті кітабыңызға атау етіп алғаныңызды айта кетіпсіз. Рахмет сізге, жақсы аға!

Бұл жарықтық домбыра мен «дәридайдың» жыры жуық арада бітпейді-ау... Өзіңізді қадір тұтатын ақын әрі сазгер інііз Жарылқасын Дәулет мынадай пікір жазыпты: «Домбырасы Мұқаға емес, Мұқаң домбырасына бағынбайтын еді ғой. Сосын домбыра байғұс қайтсын, Мұқаңды әрі сүйреп, бері сүйреп көндіре алмағасын, халықты тастап кетпей (Мұқаңның домбыра мен халықты тастау ойында да жоқ), домбыра бөлек, Мұқаң бөлек, екеуі екі жақта жүріп, өлеңді ағыза беретін. Егер бүкіл ноталарға жан бітіп, Мұқаңның үйіне келсе, әрі кетсе жарты сағаттың ішінде бері құлақтарын басып: «Енді көрмегеніміз Мұқаш болсын!», – деп жан-жаққа безіп кетер еді. Содан кейін жеті нотаң жеті ай бойы басы гәңгіріп, қайда өмір сүріп жатқандарын білмей, миына құрт түскен қойдай болып, әр қабырғаға бір сүзіліп жүретін еді. Пах, шіркін, Мұқаң сондай феномен ғой!»

Көбіне шешіліп ойын айта бермейтін, сөз қадірін түсінетін әрі әзілді әдіптей білетін Жарылқасын достың сізді шексіз жақсы көргендігінен және шынайы ықыласынан туған осы бір тұжырымы маған қатты ұнады. Сіз де қабыл алыңыз, абзал аға!

Жарылқасынға дейін қалжыңмен қажап жатқан домбыраның күйігі әбден өткен болуы керек, бір күні Қойлыбай әулиенің басына арнайы барып: «Жылап келген адамға бала бердің, О, әулием, сен маған бер домбыра», – деп жалбарыныпсыз. Қазаққа қадірлі Қойлыбай көкемнің құлағынан қағыс қалды ма, әлде өзіңіздің құлқыңыз соқпады ма, білмейміз ғой, сол домбыраны әлі күнге дейін игере алмай келе жатқан көрінесіз. Екінші бірі өңсеріп жүрген егіз ішек, тоғыз перне емес пе... Не болды сізге?! Өзім де домбыраны бір адамдай шертетін қазақтың, жаныңызға жайғасып алып, шалғайыңыздың бір шетін басып отырып үйретер ем, өттең жер жырақ, ауыл алыс, амал не?! Шерағаң айтқандай, бір кем дүние...

Қайтеміз енді, бір Қойлыбайдан жұмыс бітпеді, ендеше екінші Қойлыбайға сауын айтып, бүгінгі әулиеміз, ізетті ініміз Қойлыбай Асановқа өтініш қылып, сізге домбыра тартуды түбегейлі үйрету мәселесін ақылдасып көреміз де... Қалжың ғой, аға... Өзіңіз білерсіз... Бәлкім, Шолпан апамның «Домбырасыз дәридай» деген тамаша тіркесінің болмысын бұзбағанымыз да дұрыс шығар... Оның үстіне, ертеректегі айтысыңызда «Бір ғасыр домбырасыз өтіп еді, Өтеді-ау домбырасыз бұл ғасыр да», – деп өзіңіз де мойындап қойыңыз ғой.

Екеуара сөз сайысында домбыра жайын тіліне бірнеше рет тиек еткен Елена қарындасыңызға «Сен өзің айналайын Ленамысың, Мұқашқа таусылмайтын темамысың?», – деп әдемі әзіл айтатынсыз.

(Соңы 5 бетте)

Ақынға – ақындардың ақ пейілі

КҮТУ
(Мұқашқа)

Тексеріп тергесеңіз түп атасын
Ұлытаудың бұлағы мен бұтасы ақын.
Өлеңі өмірімен тұтасатын
Сол елдің баласы едің, Мұқаш ақын.

Демейсің «өгіз өлді, арба сынды»,
Өлеңнен басқаға имей өр басыңды,
Қорғасындай ойлардың ортасында
Мекендеп келе жатсың «Қорғасынды».

Сен онда жүрген жоқсың қарынды ойлап,
Болады дарындардың бәрінде айбат.
Дәуренің жүрген кезде дара шауып
Еліңе олжа салдың «Дәридайлап».

Елемей екендігін қолдың қысқа
Өлеңмен сілтеуші едің жолды ұлысқа.
Ұлытаудың ойында жүрген ақын
Ұлтыңның ұлдарына болдың нұсқа.

Биліктен қалдың бірақ үлес алмай,
Талантта тағдыр болар, міне, сондай.
Даңқың мен дауысыңа қалып еді
Басқа емес, домбыраң да ілесе алмай!

Жатырсың мүшелінді, сірә, тойлап,
Тойлауда да бар шығар мұрат әйбат.
Біз әлі тосып жүрміз – айтыстардың
Алаңына шығар деп бір атойлап!

Жүрсін ЕРМАН

ҰЛЫТАУ мен ҰЛАР
(Дәридайға)

Жүзін қия, қиянға бұратын бір,
Кеудесінде – керемет, сұрапыл жыр,
Ұлытауда Ұлар жүр көзге түспей,
Сол Ұлардың қасында бір ақын жүр...

Жұрты бірдей көреді мұны таумен.
Құны таумен бірдей-ді, үні – таумен.
Ұлы көшке ілеспей, жұртта қалған,
Ұлар ғана қасында – Ұлытаумен!

Өңі сынды, бұл өзі – түс дегенмен,
Ұлытаудың үстінде ұшты өлеңмен.
Ұларының көзіне түссе – болды,
Алматының көзіне түспегенмен.

Атыраудан – Алтайға ұшамын ба? –
Қыранға емес, Ұларға ұсадым ба?
Ол құшақтап боздайды кейде Ұларын,
Ұлар да оның өксиді құшағында...

Ұмсынып бір, ұмтылмай бола алмасқа,
Басқа шыңға серт берген қона алмасқа!
...Ұлытауда Ұлармен бір боздаған,
Дүнияды ақын жоқ одан басқа!

Серік АҚСҰҢҚАРҰЛЫ
30.10.2017

ҰЛЫТАУ ҰЛЫ
(Мұқашқа)

Тірлік біткенге тамыр беремін,
Сорым да өлеңім,
Бағым да өлеңім.
Мұқаш бауырым сәлем жолдапты
Мұңайып жүрген шағымда менің.

Өмірде, білсең, сыры көп думан,
Жүректің содан жыры көп қуған.
Дариға көңіл «дәридай» ақын –
Ұлытауының ұлы боп туған.

Шаппайтын кезде шаба салатын,
Таласар жерде таласа алатын.
Алқам да салқам қалпымен осы
Арқаға ғана жарасар ақын.

Жан емес едің жыртық ұғымы,
Ояттың бүгін түртіп ініні.
Ұлытау деген ұлтым ғой менің,
Ұлытау ұлы –
Ұлтының ұлы!

Жыр болып жастан жаңғырып едің,
Шапқан жеріңді шаң қылып едің.
Тайжаннан кейін Ұлытауымнан
Айтысқа түскен даңғылым едің.

Ақынын ұққан асыл деп елім,
Сендермен жаңа ғасырға енемін.
Алматы келсең,
алдымен, Мұқаш,
Көзіңмен сүйдің жасыл желегің.

Жанына серік жастан иманы,
Ақынның біздер аспанилары.
– Мұқаш қайда? – деп сұрайды жиі
Жетісу жақтың жас қайыңдары.

Сары далам – сайран,
сазды мекенім,
Түргенде самал жаздың етегің.
Ақын досымды іздеп барам да
Ұлытауыма тағзым етемін.

Сағынар жанды сағына алатын,
Намысын тасқа жанып алатын.
Ұлы бесікте мәңгі тербелер
Мұқаш бауырым – бағы бар ақын...

Ғалым ЖАЙЛЫБАЙ

МҰҚАШҚА

Сөз сөлі ескірмейтін,
Ешкімге дес бермейтін.
Дүр Мұқаш бап таңдамас,
Дәсерсіз төске өрлейтін.

Теңдессіз сөзмергенім,
Абырой – өңгергенің.

«Дәридай» – дәуір діні,
Өзгерме, көзкергенім.

Жетіп түр демің – күшің,
Жүз жаса елің үшін.
Жігерлі жыр жасыңды
Жиірек желіге ұсын!

Қайырбек СӘДУАҚАСОВ
04.04.2024

БІЗДІҢ МҰҚАҢ – ҰЛЫТАУДЫҢ ҰЛАНЫ

Шың басында шаңқылдаған қыраны,
Қырқасында сылқылдаған бұлағы.
Жағасында жайқалған көк құрағы,
Баурайында арқар, киік ойнаған,
Біздің Мұқаң – Ұлытаудың ұланы!

Біздің Мұқаң – Ұлытаудың ұланы!
Ұлытаудың қыранындай қырағы.
Туған жердің төсіндегі әр тасы,
Бұл Мұқаңның мойнындағы тұмары.

Біздің Мұқаң – Ұлытаудың ұлтаны,
Ұлытаусыз атқан емес бір таңы.
Қазағына қалқан болған қаһарман,
Қара қыпшақ Қобыландының ұрпағы.
Бүгінгіңіз Ақан сері, Біржаны,
Біздің Мұқаң – сырлы сөздің сұлтаны!

Ақ батасын алған ақын халықтан,
Тула бойы жаралғандай шабыттан.
Алматыда домбырасыз айтысып,
Ұлытауын Алты Алашқа танытқан.

Домбырасыз жыр айтуды дамытқан,
Қазағым деп қапаланған, қамыққан.
Біздің Мұқаң киіз үйден өн салса,
Қыз-қырқындар сығалайтын жабықтан.

Өнеріне жоқ ешкімнің таласы,
Айтыстағы ақтангердің дарасы.
Алатаудан «дәридайлап» өн салса,
Тербелетін Сарыарқаның даласы.

Тұлпар мініп, ту көтерген бабасы,
Қойлыбай мен Әнуардың ағасы,
Тарам-тарам тар жолында тірліктің,
Жауларына жыртылмаған жағасы.
Экраннан «дәри-дайлап» өн салса,
Қуанатын күллі қазақ даласы...
Уанатын бесіктегі баласы.

Айтушы еді «Алтын ұям – Шеңбер!» деп,
Шайырына Шеңбер елі дем бермек.
Айтыстарда «дәридайлап» отырып,
Талайларды тастаушы еді шеңгелдеп.

Пір тұтатын сөз зергері Абайды,
Өмірге де Абай көзбен қарайды.
Айтыстарда домбырасыз, мақамсыз,
Тентіреп жіберетін талайды.

Бүгін думан Ұлытаудың алабы,
Ұлытауда тойдың оты жанады.
Ағайыннан адасқандар бар болса,
Бірін-бірі осы тойдан табады.

Біз осылай құрметтейміз ағаны,
Талайларды тамсандырған талабы.
Мұқаш деген Ұлытаудай ұлы елдің,
Көздегенде мүлт кетпейтін садағы.
Өзге ақын қалмаса да айтыстың,
Тарихында «Дәридай!» боп қалады.

Құтты болсын, Мұқаш аға, 70-ің,
70-те де өң бермесін бет-пішін!
Сылдыр сөзді соза беріп қайтейін,
Ата көрген, бата көрген тектісің.
Жүрегіңді жарып шыққан жырымды,
«Ініңіздің ілтипаты!» деп түсің...

Серік ҚҰСАНБАЕВ
03.04.2026

ОЙЫҢ СҮТТЕЙ АҚ ЕДІ,
СӨЗІҢ – ҚАЙМАҚ...

Жар салмайтын өнерін, еңбегін де,
Жандар бар ғой беймәлім елге мүлде...
Ғұмыр кешкен момындау бір ағам бар,
Алыс ауыл – Ұлытау Шеңберінде...

Тірлігінде қылған соң Арын – байрақ,
Кім елесін елеусіз қамыңды ойлап...
Сонау жылы Жүрсіннің айтысында,
Атқа қонды сол ағам «Дәридайлап».

Ақын үшін үміт пен сенім қызық,
Өнер – бәйге, бақ сына, теріңді үзіп.
Алыс, алыс сапарға шықты ағамыз,
Шағын ауыл Шеңбердің шебін бұзып...

Аламаннан олжалы келді ақыры,
Жетіп жатты жырымен елге ақылы.
Айтыскердің айналды абызына,
Шағын ауыл Шеңбердің шерлі ақыны...

Мұқаш ақын өнерде өрледің бе,
Көп екен ғой көргенің көрмегіңде...
Нар тәуекел сол жылы жасамасаң,
Өлең өксіп қалар ед Шеңберінде...

Сен қалмадың өлеңнің бағын байлап,
Ойың сүттей ақ еді, сөзің – қаймақ...
Алты Алашты армансыз сусындаттың,
Дариядай жырыңмен «дәридайлап!».

Тым арзандап кетсе де құны бүгін,
Сен көтердің өнердің ұлы жүгін...
Мұқаш ақын жасай бер, жарқырай бер,
Ұлытаудың паш етіп ұлылығын!

Қойлыбай АСАН

(Соңы. Басы 4-бетте).

Сол Ленаңызбен сан жылдан бері кездесе
алмай жүргеніңізді де білетінбіз.

Қайда екен, қайда,
Дәридай, сол қыз? –
деп, егіле де, емірене де іздегеніңізден ха-
бардармыз. Ер-азаматқа бергісіз Елена қыз
кеше ғана Ұлытауға арнайы барып, тойыңыздың
төрінде отырыпты. Мықтысың, Лена! Осыдан
кейін, Мұқаш аға, ана бір аспапқа үйірсек ит-
тер туралы сиқырлы сөзіңізді қайтып аласыз-ау,
шамасы. Ойнап айтамыз, аға, біздің теңіз жаға-
лай жүгіретін тарғыл төбеттер ешқашан өлең-
ге өкпелемейді. Өнерді түсінеді, өлгермендікті
кешірмейді. Сыр иттерінің Қыр иттерінен айыр-
машылығы да осында...

Домбыраны болдық па, енді тағы да «дәри-
дай» туралы бірер сөз. Бір байқайтынымыз,
осы «дәридай» тіркесі үнемі Ұлытау ұғымымен
қатар жүреді. Көбіне-көп өлең-жырларда осы-
лай үйлесім тауып тұрады. Мәселен, сөз жүйрігі
Төлеубай Ермакбаев: «Мұқаң да – Ұлытаудың ірі
ақыны, «Дәридай ақын» деген сұрапылы», – деп

толғаса, Арқаның ақын қызы Айгүл Түсіпбекова:
«Мұқаңның «ретро» ғой «дәридайы», Естілер
Ұлытауда әр үйде «әні». Сахнаға «дәридайлап»
шыға келсе, Ұшады қарсыластың зәре-иманы»,
– деп тебіренеді. Мұның бәрі – шын ықылас,
шынайы пейіл. Бұл жағынан да сізге тек қызығу
керек, Мұқа!

Тағы бір жайт есіме түсіп отырғаны... Ана
бір жылы Жаңаарқаға бардық. Дәлірек айтсақ,
Алаштың Ақселеуін мәңгілік сапарына шығарып
салған шеруге ілесіп келгенбіз. Астана аңырып,
Жаңаарқа жылап, Атасу аңырап жатқан кез еді.
Сол жолы Дүйсенбай Жұмасейітовті көрдім.
Бәрімізді жаны қалмай күтіп жүрді. Аудандық
мәслихаттың хатшысы ма, әлде әкімнің орын-
басары ма, анық есімде жоқ. Әйтеуір, дәй ба-
стық. Аңқылдаған жақсы адам екен. Сіздің кейіп-
керіңіз. Атышулы бірқапайыңызды да сол жерде
естідім. Мұндай әзілді де көтере білетін жанға

айта алғаныңызды анық түсіндім...

Әлеуметтік желіде бұлбұлдай сайрап отыр-
ғаныммен, өмірде сізбен бетпе-бет кездесіп,
тілдесудің сәті түспепті. Яғни, амандасып та
көрмеппіз. Алайда, жанымыз жақын, ойымыз
орайлас. Бұл жағынан таза менің кейіпкерімсіз.
Бір жақсысы, кейіпкерлерімді өз қалауыммен
таңдаймын. Біреу-міреу: «Мен туралы жаза қой-
шы», – десе, жыным қозады. Ондай мақала жа-
зылмайтыны анық. Бұл жолы да Ұлытаудың Ұла-
рына өзім ен тақтым. Не жазып жатқанымды да
білмейді ол. Бізге Ұлар керек. Ал Ұларға бұлар
керек пе, жоқ па, қайдам... «Ұлытауда Ұлар жүр
көзге түспей, Сол Ұлардың қасында бір ақын
жүр», – деп, сөз зергері Серік Ақсұңқарұлы жы-
рлағандай, Ұлытаудың ұлылығы мен Жезқазған-
ның жылылығының бүгінгі бір өлшемі осы Мұқаш
ағам секілді көрінеді маған...

Бір кезде перзентіне Мұқағали деп ат қойған

ақын Мұқаш Сейітқазынов кеше Ұлытауда жет-
піс жылдығын тойлап жүрген кезде ұлына Ақыт
деп ат қойған ақын Дәулеткерей Кәпұлы «Ақыт
Үлімжіұлының әдеби мұрасы» деген тақырып-
та докторлық диссертация қорғап жатты. Бұл
көріністен де сабақтастық байқадық. Мұқаштың
ұлы Мұқағали Сейітқазы ақындық жолға түскен
сыңайлы. Ал жас Ақыт қалам ұстай ма, жоқ, жа-
лау ұстай ма, оны уақыт көрсетер...

Шаруасы шын артық,
Көптің ермей көшіне.
Жүрегіме жүк артып,
Ақын болдым несіне?! –
депті бірде Мұқаш ақын. Сол жүректі қозға-
лысқа келтіріп тұрған да ақындығыңыз емес пе?!
Самғай бер, сапарлай бер, соға бер, Дәри-
дай-жүрек!
Нық тұрыңыз, Дәридай-кеуде, тау мүсін!

Мәдениет

Жуырда Жезқазған қаласындағы Серке Қожамқұлов атындағы музыкалық драма театрында Қазақстанның Еңбек сіңірген қайраткері, Ұлытау ауданының Құрметті азаматы, айтыскер ақын Мұханбетқали Сейтқазиновтың 70 жас мерейтойына арналып өткізілген «Дәридай – дәурен» атты шығармашылық кеш аясында аудандық тарихи-өлкетану музейі көрме өткізді.

Мұханбетқали Сейтқазинов 1956 жылы 4 сәуірде Ұлытау ауданының Шеңбер ауылында дүниеге келген. Ол – қазақ айтыс өнерінде «Дәридай» атымен танылған, ұлттық рухты жырларына арқау еткен ақын. Саналы ғұмырын ұстаздықпен ұштастырып, елге қызмет еткен тұлға. 1989–2003 жылдары республикалық, халықаралық айтыстарда топ жарып, жүлделі орындарға ие болған. «Ақтұма», «Қара кітап», «Дәридай-жүрек» жыр жинақтарының авторы. Қазақстан Республикасының Еңбек сіңірген қайраткері атанып, көптеген марапаттарға ие болған.

Мерейтойлық кешке өңір басшылары, зиялы қауым, айтыс өнерінің өкілдері қатысып, ақын өнеріне құрмет көрсетті.

Осы кеш аясында Ұлытау аудандық тарихи-өлкетану музейі ұйымдастырған «Айтыстың ақтаңгері – Дәридай» атты көрме көрермен назарына ұсынылды.

Көрменің негізгі мақсаты – ақынның өмір жолын, айтыс өнеріндегі орнын, шығар-

Айтыстың ақтаңгеріне арналған көрме

машылық мұрасын және елге сіңірген еңбегін кеңінен таныту, кейінгі ұрпаққа өнеге ету болды.

Экспозиция мазмұны терең әрі жан-жақты құрылып, бірнеше тақырыптық бөлімдер арқылы ақын өмірінің барлық кезеңдерін қамтыды. Көрмеде ақынның туған жері –

Шеңбер ауылына қатысты фотосуреттер, балалықшағы мен отбасы архивтері, айтыс кезіндегі тарихи сәттерден сыр шертетін суреттер қойылды.

Сонымен қатар, ақынның шығармашылық мұрасы да кеңінен таныстырылды. Келушілер оның «Ақтұма», «Қара кітап»,

«Дәридай-жүрек» атты жыр жинақтарымен танысып, айтыс өнеріндегі қолтаңбасын тереңірек сезінуге мүмкіндік алды. Ақынның ұстаздық қызметі мен қоғамдық жұмыстары да назардан тыс қалған жоқ.

Көрменің ерекше бөлігін ақынның жеке заттары мен құнды жәдігерлері толықтырды. Атап айтқанда, оның жеке құжаттары, фотосуреттері, алған марапаттары мен төсбелгілері көрерменге ұсынылды. Әсіресе, айтыскер ақын Айтақын Бұлғақов сыйға тартқан домбыра келушілердің ерекше қызығушылығын тудырды. Бұл жәдігер – ақындар арасындағы рухани сабақтастық пен құрметтің белгісі ретінде бағаланды.

Мазмұнды көрме келген қонақтардың көңілінен шықты. Облыс әкімі, қала және аудан әкімдері, сондай-ақ, айтыскер ақындар мен зиялы қауым өкілдері көрмені тамашалап, оның мазмұны мен маңыздылығына жоғары баға берді. Олар мұндай көрмелердің ұлт руханиятын дәріптеудегі рөлі ерекше екенін атап өтті.

Жалпы айтқанда, бұл көрме Мұханбетқали Сейтқазиновтың тұлғасын жаңа қырынан танытып, оның айтыс өнеріндегі және қоғамдағы орнын айқындай түсті. Бұл – тек бір тұлғаның мерейтойлық шарасы ғана емес, ұлттық өнер мен руханиятқа деген құрметінің көрінісі болды.

Светлана ОМАРОВА,
Ұлытау аудандық тарихи-өлкетану музейінің өдіскері.

Заң және тәртіп

Әңгіме өзегі – «Заң және тәртіп» мәселесі

Жақында аудандық полиция бөлімінің ардагерлер ұйымы аудан орталығындағы іргелі білім ошағы – №1 Ұлытау тірек мектебінде оқушылармен кездесу өткізді.

Қайрат ЖҰМАБАЙ

Кездесуде «Заң және тәртіп» тақырыбында кең көлемде түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Жиынды Ұлытау ауданының полиция бөлімінің ардагерлер кеңесі төрағасы Хайдарбек Ержанов жүргізіп, бірінші кезекте, жергілікті полиция бөлімінің мұрындық болуымен өтіп отырған іс-шараның маңыздылығын түсіндірді.

– «Заң және тәртіп» бастамасы құқықтық мемлекетті дамытудағы стратегиялық бағыттардың бірі болып табылады. Осы ретте, оқушылардың құқықтары мен міндеттерін сақтауға, мектеп ережелерін орындауға бағытталған маңызды қағидаларды түсіндіру мақсатында іс-шара ұйымдастырып отырмыз. Негізгі жұмысымыз, оқушылардың құқықтық сауаттылығын арттырып, жауапкершілік пен тәртіпті қалыптастыру болып отыр. Ең бастысы, құқық бұзушылықтың алдын алу, қауіпсіз ортаны қалыптастыру және қоғамдық заң мен тәртіп қағидаларын нығайту, - деді полиция ардагері Хайдарбек Ержанов.

Кездесу барысында Ұлытау ауданы әкімі аппараты мемлекеттік-құқық жұмыстары бөлімінің басшысы Қанат Бапов, аудандық

«Ulytau» газеті редакторының міндетін атқарушы Қайрат Кенжеқұлы, Ұлытау ауданы ПБ ҚҚБ ЮПТ УПИ, полиция капитаны Айдар Сейтжапаров «Заң және тәртіп» мәселесі жайында орамды ой қозғап, салмақты әңгіме өрбітті. Әңгіме барысында әрбір бала қоғамдық орындарда өзін әдепті, мәдениетті, тәртіпті ұста, қоршаған ортада тыныштық, атқарған істе береке, елде де татулық болатындығын жеткізді. Осы негізде заң талаптарын түсіндіріп, оқушыларды қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтауға шақырды. Жиын соңында №1 Ұлытау тірек мектебінің директоры Жанар Төлегенова осындай маңызды кездесулер оқушылар бойына мәдениеттілікті қалыптастыратындығын айтып, ұйымдастырушы тарапқа ризашылығын білдірді.

Қауіпсіз үй – әр отбасының басты құндылығы

«ҚАУІПСІЗ ҮЙ»
РЕЙДТІК ІС-ШАРАСЫ
26–29 наурыз аралығында

Отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу | Тұрғын үйлердегі қауіпсіздікті тексеру | Профилактикалық түсіндіру жұмыстарын жүргізу

БІЗДІҢ МАҚСАТ — СІЗДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІҢІЗ!

Өткен аптада Ұлытау аудан аумағында «Қауіпсіз үй» локалды рейдтік іс-шарасы жүргізілді. Мұндағы мақсат – отбасындағы тұрмыстық зорлық-зомбылықтардың алдын алу, қиын өмірлік жағдайдағы тұлғаларды анықтау және отбасы құндылықтарын нығайту.

Осы негізде жүргізілген іс-шараның жұмысы отбасы құндылықтарын сақтап, татулыққа, сыйластыққа шақыру болды.

Асылзат ЖАҢБЫРШИЕВА,
Ұлытау ауданы ПБ ҚҚБ ӨЗЗҚ тобы инспекторы, полиция капитаны.

Білгеніңіз жөн

Өсімдіктер карантині саласындағы мемлекеттік қызмет көрсетудің тәртібі

Өсімдіктер карантині саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызмет – уәкілеті органдардың өсімдік өнімдерінің қозғалысын бақылау және қадағалау жөніндегі міндетті рәсімдерді іске асыруға бағытталған қызметі.

Мемлекеттік қызметтің негізгі мақсаты – карантиндік объектілердің таралуын болдырмау және фитосанитариялық талаптардың сақталуын қамтамасыз ету.

Өсімдіктер карантині саласында көрсетілетін мемлекеттік қызметтер:

Фитосанитариялық сертификат беру. Фитосанитариялық сертификат – карантинге жатқызылған экспорттық өнімнің карантиндік жай-күйін куәландыратын құжат. Ол ауылшаруашылығы өнімдерін, тұқымдық материалдарды және тағы басқаны экспорттау кезінде қажет. Фитосанитариялық сертификат немесе оны беруден дәлелді бас тарту өтініш тіркелген сәттен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде рәсімделеді. Егер, карантинге жататын өнім тез бұзылатын өнімдерге (жемістер, жидектер, көкөністер, бақша дақылдары) жататын болса, фитосанитариялық сертификаты немесе оны беруден уәжді бас тартуды рәсімдеу

өтінішке карантинге жатқызылған өнімнің мәлімделген партиясының межелі елдің карантиндік фитосанитариялық талаптарына сәйкестігін растайтын, өтініш берілген күнге дейін күнтізбелік 7 (жеті) күннен асырмай берілген, карантинге жатқызылған өнімнің жай-күйін карантиндік фитосанитариялық сараптау қорытындысы қоса берілген, тез бұзылатын карантинге жатқызылған өнімді (жемістер, жидектер, көкөністер, бақша дақылдары) Қазақстан Республикасының аумағынан әкету үшін фитосанитариялық сертификат алуға арналған өтініш аумақтық бөлімшенің кеңсесінде тіркелген сәттен бастап 3 (үш) жұмыс сағаты ішінде жүзеге асырылады.

Астық пен оның өңделген өнімдерін карантиндік арамшөп өсімдік-

терінің тұқымдары мен жемістерін тіршілік ету қабілетінен айыруды қамтамасыз ететін технологиялар бойынша өңдеу және (немесе) сүректі қаптама материалын залалсыздандыру мен таңбалауды жүзеге асыратын ұйымдарға (объектілерге) есепке алу нөмірлері беріледі. Өндіріс объектісіне есептік нөмір беру немесе оны беруден уәжді бас тарту оны алуға өтініш берілген күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде рәсімделеді.

**Қазбек ЗЕЙНҰРҰЛЫ,
ҚР АШМ АӨК МИК
Ұлытау аудандық аумақтық инспекциясының бас маманы - өсімдіктерді қорғау және карантині жөніндегі мемлекеттік инспекторы.**

ҚОҒАМДЫҚ ТЫНДАУЛАР

«Петро Қазақстан Құмкөл Ресорсиз»АҚ «Солтүстік Қарабұлақ» кен орны үшін әсер етуге экологиялық рұқсат алуға арналған материалдар (жобалық құжаттар: Жол берілетін шығарындылар нормативтерінің жобасы, Қалдықтарды басқару бағдарламасының жобасы, Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының жобасы, Табиғатты қорғау іс-шаралары жоспарының жобасы, Қоршаған ортаны қорғау бөлімі) бойынша ашық жиналыстар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізілетіні туралы хабарлайды.

Учаскенің географиялық координаттары (бойлық және ендік): 46°42'16,28" сш - 64°51'10,66" вд;

Әсер ету аумағы - Ұлытау облысы, Ұлытау ауданы, Жанкелді а.о, Байқоңыр ауылы (46°43'19,61" сш - 64°51'12,88" вд.).
Қоғамдық тыңдаулар: 2026 жылдың 13 мамыры күні сағ:12:00 де өтеді. Мекенжайы: Ұлытау облысы, Ұлытау ауданы, Жанкелді а.о, Байқоңыр ауылы, Рыскулов көшесі №10. (Әкімшілік ғимаратында)

Zoomконференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjDbWdPXlRhHLY962uEJAj1LLBcv60.1&omn=82899464158> Конференция идентификаторы: 679 067 4661. кіру коды: 76ерза.

Бастамашысы: Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: «Петро Қазақстан Құмкөл Ресорсиз»АҚ. БСН 940540000210. Заңды мекенжайы: Қызылорда қаласы, Қазыбек би көшесі №13.

Әзірлеуші: «Казинжэкопроект» ЖШС, БСН 250840016005. Заңды мекенжайы: Қызылорда қаласы, Бегім ана көшесі, №12/33. тел: 8-701-112-60-99, e-mail: kazinzhekoпроект@mail.ru.

Қоғамдық тыңдау материалдарымен Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкінің сайтында, <https://ndbecology.gov.kz> және «Ұлытау облысы әкімдігінің Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/ulytau-upr/contacts?lang=kk> танысуға болады.

Жоба бойынша қосымша ақпаратты 8-701-112-60-99 телефоны немесе kazinzhekoпроект@mail.ru электрондық почта арқылы сұрауға болады.

Ескертулер мен ұсыныстар Ұлттық деректер банкінің сайтында сондай-ақ, Ұлытау облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы ММ-ге қоғамдық тыңдаулар өткізу басталғанға дейін үш жұмыс күнінен кешіктірілмей мына мекенжайлар бойынша қабылданады: ulytau.obl_prigoda@mail.ru, Ұлытау облысы, Жезқазған к. а., Жезқазған к., Алаш алаңы, 1 ғимарат, тел: +7-(7102)-76-60-01.

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

АО «Петро Казахстан КумкольРесорсиз» объявляет о проведении общественных слушаний посредством открытых собраний по проекту «Материалы для получения Экологического разрешения на воздействие для месторождения «Северный Карабулак» АО «Петро Қазақстан Құмкөл Ресорсиз» (проектные документы: Проект нормативов допустимых выбросов (НДВ), Программа управления отходами (ПУО), Программа производственного экологического контроля (ПЭК), План мероприятий по охране окружающей среды, РООС».

Географические координаты территории воздействия-46°42'16,28" сш - 64°51'10,66" вд;

Территория воздействия Улытауская область, Улытауский район, Жангельдинский.о, с. Байконур(46°43'19,61" сш - 64°51'12,88"вд.).

Общественные слушания состоятся 13 мая 2026 года в 12:00 по адресу: Улытауская область, Улытауский район, Жангельдинский.о, с. Байконур ул.Рыскулова. №10 (здание акимата)

Zoomконференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjDbWdPXlRhHLY962uEJAj1LLBcv60.1&omn=82899464158>Идентификатор конференции: 679 067 4661 Код доступа: 76еPza.

Инициатор: АО "Петро Казахстан КумкольРесорсиз" БИН 940540000210. Юридический адрес: Республика Казахстан, г. Кызылорда, ул. Казыбек Би, 13.

Разработчик:ТОО «Казинжэкопроект» БИН 250840016005. Юридический адрес: РК., г.Кызылорда, ул.Бегим Ана, д. 12, офис 33, тел: 8-701-112-60-99, e-mail: kazinzhekoпроект@mail.ru.

С материалами общественных слушаний можно ознакомиться на сайте Национального банка данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов, <https://ndbecology.gov.kz> и на сайте ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Ұлытауской области» <https://www.gov.kz/memleket/entities/ulytau-upr/contacts?lang=kk>.

Дополнительную информацию по проекту можно запросить по тел. 87011126099, kazinzhekoпроект@mail.ru.

Замечания и предложения принимаются не позднее трех рабочих дней до даты начала проведения общественных слушаний на сайте Национального банка данных, а также в ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Ұлытауской области» по адресам: ulytau.obl_prigoda@mail.ru.область Ұлытау, Жезқазған.г.а., г.Жезқазған, площадь Алаша, здание 1 тел: +7-(7102)-76-60-01.

Маман кеңесі

Сарып ауруы – қауіпті дерт

Сарып ауруы (бруцеллез)-адамға жануардан берілетін жұқпалы ауру.Ол барлық органдардың ауыр ағымымен және зақымдануымен сипатталады, бұл ауру әртүрлі жануарларда кездеседі. Мысалы, сиырларда, иттерде, шошқаларда, қойларда, ешкілерде және түйелерде болады.

Инфекция жағдайларының көпшілігі ауру жануармен, күтім заттарымен, қоқыстармен, тамақ қалдықтарымен тікелей байланыста болған кезде ауру жануардан алынған өнімдерді тұтынған

кезде пайда болады.

Симптомдары буындардағы қатты ауырсыну, температураның ұзаққа созылуы, кейде толқынды болуы, түнде терлеудің жоғарылауы, денеде қатты әлсіздіктің

пайда болуы белгі береді.

Бруцеллездің алдын-алу үшін келесі ұсынымдарды орындау керек. Ауру жануарды уақытында анықтау және оқшаулау, сонымен қатар, жануарға күтім жасағанда арнайы киім болған дұрыс (халат,кленкалы-алжапқыш, резіңке етік және қолғапты). Ондайда жан-жануарларға күтім жасау ережелерін мұқият сақтаған жөн. Қора-қопсыны арнайы ерітіндімен залалсыздандыру керек. Қауіпті топқа жататын адамдар (сауыншылар, малшылар, ет комбинатының қызметкерлері) үшін бруцеллезге қарсы екпе алған дұрыс. Жүйелі профилактикалық тексеруден кемінде жылына 1 рет өтіп тұру керек. Әсіресе, жануарларға күтім жасайтын тұлғалар үшін жеке тазалық ережесін сақтау, сабынды ыстық сумен үнемі қолды жуу қажет. Жаңа сауылған сүтті тұтынбау, тек қайнатылған немесе пастерленген сүтті тұтынған дұрыс. Егер, ілеспе құжаттары жоқ болса, ет және сүт өнімдерін сауда орындарынан сатып алмау керек.

**Жұлдызай ӨЗІМБАЕВА,
Ұлытау аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бас маманы.**

12 сәуір – Қаныш Сәтбаевтың туған күні

Қарсақбайдағы тағылымды тағзым

Ұлытау–Жезқазған өңірінде биыл тағылымды терең, тарихи мәні айрықша мерейтой кең көлемде аталып өтуде. Академик, Қаныш Имантайұлы Сәтбаевтың Ұлытау–Жезқазған аймағына келіп, еңбек жолын бастағанына 100 жыл толуына және 12 сәуір – ғалымның туған күніне орай ұйымдастырылған сондай бір салтанатты іс-шара елдік ойды жаңғыртқан маңызды басқосуға айналды.

Ізтай БЕЛГІБАЙҰЛЫ

Бұл тағылымды шара «Қарсақбай» Корпорациясы ардагерлер кеңесінің бастамасымен жүзеге асып, Ұлытау ауданы әкімдігі мен облыстық мәдениет басқармасының қолдауына ие болды. Өңірдің өткені мен бүгінгі, келешегі тоғысқан жиын мазмұны жағынан да, маңызы тұрғысынан да айрықша сипат алды.

**Тарих сөйлеген сәт:
Қарсақбайдағы алғашқы қадамның ізі**

Салтанатты шараның алғашқы бөлімі Қарсақбай кентіндегі тарихи мәдениет үйінің қабырғасына мемориалдық тақта орнатудан басталды. Бұл – кездейсоқ таңдау емес, терең тарихи сабақтастықтың көрінісі.

1926 жылы дәл осы ғимаратта Қарсақбай ауданының құрылғаны жөнінде алқалы жиын өткен. Сол кезеңде өңірге

**Мұра мен міндет:
өткеннен алынған өнеге**

жас геолог болып келген Қаныш Сәтбаев осы мәдениет үйінде жергілікті халықпен кездесіп, Ұлытау–Жезқазған аймағының болашағы туралы алғашқы ғылыми пайымдарын ортаға салған еді. Яғни, бұл орын – тек мәдени ошақ емес, қазақ индустриясының бастау бұлағына айналған киелі мекен.

Мемориалдық тақтаның ашылу рәсімінде Ұлытау ауданы әкімінің орынбасары Алмат Сакипов сөз сөйлеп, жиналған қауымды айтулы тарихи оқиғамен құттықтады. Ол өз сөзінде:

– Қаныш Сәтбаевтың осы өңірдегі алғашқы қадамы – тұтас бір индустриялық дәуірдің бастауына айналды. Бүгінгі ұрпақ сол еңбектің жемісін көріп отыр, – деп атап өтті.

Іс-шара аясында ардагерлер мен жастардың қатысуымен тағылымды кездесу ұйымдастырылды. Басқосуда ғалымның өмір жолы, ғылыми қызметі және Ұлытау–Жезқазған өңірін дамытудағы тарихи рөлі кеңінен әңгіме арқауына айналды.

Кездесуде сөз алған Қарағанды облысы мен Жезқазған қаласының Құрметті азаматы, құрметті металлург Төлеген Бүкіров сала тарихына тоқталып, маңызды ой қозғады:

– Қаныш Имантайұлы бізге тек кен орнын ғана емес, тұтас ғылыми көзқарас пен өндірістік мәдениетті аманаттап кетті. Біз сол мұраны ысырап етпей, жүйелі түрде дамытып, келер ұр-

паққа жеткізуіміз керек. Бүгінгі күні тек мыс шикізатын өндірумен шектелу жеткіліксіз. Мыс ширатпасынан бастап дайын өнім шығаруға, сондай-ақ, басқа да бағалы металдарды игеруге көшу – уақыт талабы. Бұл қадам өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына тың серпін береді, – деді.

Ардагердің бұл пікірі жиынға қатысушылар тарапынан қолдау тауып, қазіргі өндірістік саясат пен өңірлік даму стратегиясына қатысты өзекті мәселелердің бірі ретінде бағаланды.

Ғылым, өндіріс және руханият тоғысқан кеңістік

Мәдениет үйінде ұйымдастырылған көрмеде Қаныш Имантайұлы Сәтбаевтың өңірдегі ғылыми қызметі мен мол мұрасы жан-жақты таныстырылды. Архивтік құжаттар, фотосуреттер мен тарихи деректер

келушілерге өткен ғасырдың өнегелі кезеңінен сыр шертті.

Шара аясында Қарсақбай мектебінің ауласына ағаш көшеттері отырғызылып, бұл бастама ұрпақтар сабақтастығының символына айналды. Сонымен қатар, Қарсақбай кентіндегі Қаныш Сәтбаевтың музей-үйінде арнайы экскурсия ұйымдастырылып, қатысушылар өңір тарихымен тереңірек танысуға мүмкіндік алды.

Іс-шара қатысушылары сондай-ақ, Жезді кентіндегі Мекен Төрегелдин музейіне арнайы барып, аймақтың индустриялық даму кезеңдерімен танысты.

**Аналитикалық пайым:
Сәтбаев салған сара жол және бүгінгі міндет**

Бұл мерейтойлық шара тек өткенді еске алу ғана емес, бүгінгі даму бағыттарын саралайтын маңызды алаңға айналды. Қаныш Сәтбаевтың Ұлытау–Жезқазған өңіріндегі қызметі – шикізаттық базаны игеруден бастап, ғылыми-индустриялық кешен қалыптастыруға дейінгі жүйелі жұмыстың үлгісі.

Алайда, бүгінгі таңда сол мұраны тиімді пайдалану, оны жаңа деңгейге көтеру мәселесі күн тәртібінде тұр. Өңір экономикасы әлі де болса, шикізаттық бағытқа тәуелді. Бұл ретте, ардагер металлург Төлеген Бүкіров көтерген мәселе – стратегиялық тұрғыдан аса маңызды. Яғни, Сәтбаев салған жолды жалғастыру дегеніміз – тек кен өндіруді ұлғайту емес, оны терең өңдеу, жоғары қосылған құнды өнім шығару, ғылыми инновацияларды өндіріске енгізу. Сонда ғана өңірдің әлеуметтік-экономикалық әлеуеті толық ашылады.

Түйін

Қарсақбайда өткен бұл тағылымды шара – ұлы ғалымға тағзым ғана емес, келешекке бағытталған ойлы қадам. Қаныш Имантайұлы Сәтбаевтың мұрасы – тек өткеннің еншісі емес, бүгінгі және болашақ буынның жауапкершілігі.

Ұлытау төрінде жаңғырған осы тарихи сана мен өндірістік ой сабақтастығы сақталған жағдайда ғана өңір жаңа белекке көтеріледі. Ал, бұл – ұлттың ұлы перзентіне көрсетілген ең үлкен құрмет болмақ.

**Директор
Жалғасқан ҚҰРМАНСЕЙІТОВ**

**«Ұлытау аудандық
«Ұлытау» газеті редакциясы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі**

**Бас редактордың міндетін атқарушы
Қайрат ЖҰМАБАЙ**

МЕКЕН-ЖАЙЫМЫЗ: инд: 200006
Ұлытау облысы, Ұлытау ауданы,
Ұлытау селосы,
Абай көшесі, 22-үй.
Тел: 2-13-72; 2-11-22
эл.пошта: ulytau-oniri@mail.ru

Газетте жарияланған мақала авторларының пікірі редакцияның көзқарасына сәйкес келе бермейді.

Газетке Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі Ақпарат комитетінің Мерзімді баспасөз басылымын, ақпарат агенттігін және желілік басылымды есепке қою туралы 04.02.2022 жылы №КЗ80VPU00045634 куәлігі берілген.

Хабарландыру мен құттықтаулардың мазмұнына редакция жауап бермейді. Мақалалардың нақтылығы үшін автор жауапты.

Газет «Ұлытау» редакциясының компьютер орталығында беттеліп, Қарағанды қаласындағы «Типография Арко» ЖШС баспаханасында басылды. Сәтбаев көшесі, 15 үй.

Газет аптасына бір рет шығады,
Таралымы – 1000 дана
Көлемі – 4 баспатабақ
Тапсырыс – 13